

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1335

شماره ثبت 555

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ 1398/2/22

یک شوری

طرح مدیریت تعارض منافع

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: اجتماعی

فرعی:

آموزش، تحقیقات و فناوری - اقتصادی - امنیت ملی و
سیاست خارجی - انرژی - بهداشت و درمان - امور
داخلی کشور و شوراها - صنایع و معادن - فرهنگی -
قضائی و حقوقی - کشاورزی، آب، منابع طبیعی و
محیط زیست

معاونت قوانین

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای 25 نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

یکی از مشکلاتی که این روزها در کشور شاهد آن هستیم، استفاده
افراد از رانتهای حضور اقوام و خویشاوندان در پستها و مناصب است که
تعارض منافع در آن وجود دارد، در این طرح سعی شده، موضوع
تعارض منافع در کشور مدیریت گردیده و رفع شود، لذا طرح ذیل تقدیم
مجلس شورای اسلامی می شود:

امیرآبادی فراهانی - وحدتی هلان - شیویاری - فولادگر - محجوب -
کواکیان - سیدحمیدرضا کاظمی - گلمرادی - یوسف نژاد - رنجبرزاده -
بهرام نیا - وکیلی - رستمیان - خالدی سردشتی - کاظم زاده - خدابخشی -
کمالی پور - بختیاری - اسدی کرم - برومندی - کولیوند - اصغر سلیمی -
ربیعی فرادنبه - سعیدی مبارکه - بت کلیا

عنوان طرح:

مدیریت تعارض منافع

فصل اول: کلیات

بخش اول: تعاریف و مضمولان

ماده 1- واژگان و اصطلاحات به کاررفته در این قانون به شرح زیر
تعریف می شوند:

1- تعارض منافع: عبارت است از موقعیتی که منافع شخصی
مضمولان این قانون با انجام بی طرفانه و بدون تبعیض وظایف حرفه ای و
اختیارات قانونی آنها دچار تعارض شود.

2- وظایف حرفه‌ای: آن دسته از وظایفی است که قانون برای پست سازمانی اشخاص تعیین کرده یا به موجب حکم یا قرارداد یا اقتضائات شغلی وظایفی برای وی پیش‌بینی شده است.

3- مدیریت تعارض منافع: کلیه اقدامات و تدابیر اداری، نظارتی، قضائی و شبه قضائی لازم برای پیشگیری از ترجیح منافع شخصی بر منافع عمومی

4- منافع شخصی: منظور منافعی است اعم از بالفعل و بالقوه، مالی یا غیرمالی که تماماً یا جزئاً عائد یک شخص، بستگان، شرکا یا نمایندگان او می‌شود.

5- بستگان: افراد دارای قرابت نسبی یا سببی از هر یک از طبقات سه گانه تا درجه دوم با اشخاص مشمول این قانون یا دارای قرابت نسبی یا سببی از طبقات اول و دوم تا درجه دوم با برادر و خواهر یا با عروس یا داماد اشخاص مشمول این قانون. فرزندخوانده از نظر قرابت در حکم فرزند است.

6- نهادهای عمومی: مؤسسات، سازمان‌ها و نهادهای وابسته به دولت، به معنای عام کلمه شامل تمام ارکان و اجزای آن و همچنین مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار خدمات عمومی که به عنوان نمونه دربرگیرنده مجموعه‌های ذیل می‌باشد؛

نوع اول: قوای مقننه، قضائیه و مجریه اعم از وزارتخانه‌ها، مؤسسات، دانشگاه‌ها و شرکتهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه دولتی و همچنین دستگاههای که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت کنند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی صنایع معدنی ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، آتش نشانی،

اورژانس، شهرداری، سازمان تأمین اجتماعی و تمامی مؤسسات و شرکتهای تابعه یا وابسته به آنها

نوع دوم: واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی و تولید آستانهای مقدس و موقوفات و بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات و شرکتهای وابسته به آنها

نوع سوم: شوراهای اسلامی شهر و روستا، بخش، شهرستان، استان و شورای عالی استانها

نوع چهارم: مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان، شوراهای عالی نظیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی امنیت ملی و شورای عالی فضای مجازی

نوع پنجم: اشخاص حقوقی غیر از مؤسسات عمومی که طبق قانون عهده‌دار یک یا چند امر عمومی باشند، مانند کانون وکلای دادگستری، سازمان نظام پزشکی، سازمان نظام مهندسی، اتاقهای بازرگانی، کانون کارشناسان رسمی دادگستری، مجامع صنفی، دانشگاه آزاد و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و مدارس غیردولتی

7- نهاد وابسته: هر شخصیت حقوقی که در کنترل مدیریتی نهادهای عمومی بوده یا به‌نحوی از بودجه نهادهای عمومی مذکور استفاده کنند.

8- هدیه: منظور از هدیه، عبارت است از اعطای مستقیم یا غیرمستقیم هرگونه تسهیلات، مال، امتیاز، منفعت، ابراء، تخفیف یا حق مالی یا غیرمالی

ماده 2- اشخاص مشمول این قانون عبارتند از:

1- کلیه اشخاصی که به هر نحو رئیس، مدیر، مسؤول یا مقام هم‌تراز آنها در نهادهای عمومی نوع اول و نوع دوم هستند.

2- کلیه اعضای نهادهای عمومی نوع سوم و نوع چهارم

3- کلیه اشخاص که به هر نحو رئیس، مدیر، مسؤول یا مقام هم‌تراز آنها عضو هر نوع از هیأت‌های مدیریتی و تصمیم‌گیر در نهادهای عمومی نوع پنجم باشند.

ماده 3- موارد رد دادرس و تعارض منافع اشخاص در بخش خصوصی جز در موارد مذکور در این قانون از شمول این قانون خارج بوده و تابع قوانین و مقررات مربوط است.

بخش دوم: مسؤولیت اجرای قانون

ماده 4- مسؤولیت نظارت بر حسن اجرای این قانون، برعهده سازمان بازرسی کل کشور خواهد بود.

ماده 5- سازمان بازرسی کل کشور مکلف است سالانه گزارش جامعی در خصوص ارزیابی موقعیت‌های ساختاری موجود در نهادهای عمومی که موجب ایجاد تعارض منافع شخصی مشمولان با انجام بی طرفانه و بدون تبعیض وظایف حرفه‌ای و اختیارات قانونی آنها می‌شود، تهیه کرده و ضمن ارائه به عالی‌ترین مقام نهاد مذکور و رؤسای قوا، آن را در دسترس عموم قرار دهد.

تبصره - عالی‌ترین مقام هر یک از نهادهای عمومی موظف است ترتیباتی اعم از دستورالعمل، بخشنامه و... جهت مدیریت و حتی المقدور رفع موقعیت‌های تعارض منافع ساختاری اتخاذ کرده و شرح آن را به سازمان بازرسی کل کشور گزارش کند.

بخش سوم: سامانه جامع منافع

ماده 6- سازمان اداری و استخدامی کشور موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون سامانه جامع منافع مشتمل بر اطلاعات ذیل را راه‌اندازی کرده و بر تأمین و به‌روزرسانی اطلاعات مذکور نظارت کند:

1- فهرست هرگونه درآمدها، دریافتی‌ها و مزایای مشمولان این قانون از هر محل به همراه مستندات مثبت آن به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از مشمولان به تفکیک مجاری مختلف پرداخت در آن مشخص باشد.

2- فهرست مشخصات سجلی، تابعیت، مدارج تحصیلی، مسؤولیت‌ها (تاریخ انتصاب و محل خدمت)، احکام سرپرستی، تصدی و سوابق شغلی مشمولان این قانون به‌طور کامل

- 3- فهرست کلیه دارایی‌های مشمولان این قانون اعم از اموال غیرمنقول، سهام، سرمایه‌گذاری مالی داخلی و خارجی، سپرده‌های موجود در بانکها، مؤسسات مالی و صندوق‌ها، وسایل حمل و نقل و وامها
- 4- فهرست عضویت و فعالیت در احزاب سیاسی، اجتماعی، مجامع اصناف، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌ها و شرکتهای خصوصی و تعاونی
- 5- معاملات با ارزش بیش از صد میلیون (100.000.000) تومان
- ماده 7- کلیه نهادهای عمومی مکلفند در راستای اجرای مفاد این قانون همکاری لازم اعم از تبادل پایگاههای داده و دیگر منابع اطلاعاتی را با سازمان اداری و استخدامی کشور داشته باشند.
- ماده 8- سازمان اداری و استخدامی کشور موظف است ضمن نظارت بر فرآیند درج اطلاعات مذکور در سامانه طی دوره‌های سالانه گزارشی مبنی بر وضعیت موجود سامانه، اقدامات خود در راستای تحقق کامل سامانه مذکور و همکاری نهادهای عمومی مکلف در این زمینه تهیه کرده و در دسترس عمومی قرار دهد.
- ماده 9- تمامی مشمولان این قانون نسبت به تکمیل و صحت اطلاعات مندرج در سامانه پس از یک ماه از شروع به کار سامانه مسؤول می‌باشند و باید اطلاعات خود را در این سامانه طی دوره‌های شش‌ماهه به‌روزرسانی کنند.
- تبصره - مشمولان موظفند اطلاعات معاملات با ارزش بیش از یک میلیارد (1.000.000.000) ریال را حداکثر ظرف مدت پانزده‌روز از زمان انعقاد در سامانه ثبت کنند.
- ماده 10- درج کامل اطلاعات و به‌روزرسانی آن توسط هر یک از مشمولان این قانون شرط تصدی پست خواهد بود و در صورت کشف هرگونه تخطی، متخلف به انفصال از شش‌ماه تا دو سال محکوم شده و تمامی دریافتی‌های وی در حکم تصرف در اموال عمومی است.
- ماده 11- کلیه نهادهای عمومی موظفند ظرف مدت یک‌سال از تصویب این قانون ضمن شناسایی مصادیق تعارض منافع، آیین‌نامه اجرایی

مدیریت تعارض منافع نهاد خود را با توجه به مفاد مقرر در این قانون تصویب و در سامانه جامع منافع منتشر کنند.

بخش چهارم: گزارش دهی تخلف

ماده 12- چنانچه شخصی با داشتن دلایل معقول و متعارف، وقوع تخلف از هر یک از مقررات مذکور در این قانون یا موقعیت تعارض منافع را که کتمان شده، در هر یک از اشخاص موضوع این قانون ملاحظه کند، می تواند ضمن گزارش به مرجع قانونی ذی ربط اعم از نظارتی، قضائی و اداری، آن را در سامانه جامع منافع ثبت کند.

ماده 13- گزارش دهنده در برابر هرگونه اقدام تنبیهی یا تلافی جویانه مرتبط با این اقدام نظیر اخراج یا تعلیق از کار، محروم شدن از ارتقای شغلی، تنزل رتبه گروه، معرفی به کارگزینی به عنوان فرد مازاد بر احتیاج، مزاحمت، رفتارهای تبعیض آمیز، ارباب و تهدید به یکی از موارد مذکور، حمایت می شود. این حمایت ها در مورد اعضای خانواده وی نیز اعمال می شود. شخصی که به صورت مباشرت یا با واسطه، اقدامات مذکور را علیه گزارش دهنده یا بستگان او مرتکب شود به مجازات انفصال از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

فصل دوم: قواعد اختصاصی مدیریت تعارض منافع

بخش اول: مشارکت در فرآیندهای تصمیم گیری رسمی اثرگذار بر

منافع خصوصی

ماده 14- کلیه مشمولان این قانون در صورت مواجهه با یکی از مصادیق تعارض منافع در جلسات و فرآیندهای تصمیم گیری موظفند حسب مورد از شرکت در جلسه یا رأی گیری یا تأثیرگذاری به هر نحو در فرآیند تصمیم گیری، امتناع کنند و در صورت اثبات هرگونه تخلف به انفصال از دو تا پنج سال از خدمت و جزای نقدی به یک تا دو برابر ارزش ریالی تصمیم متخذه محکوم خواهند شد.

تبصره - کلیه اشخاص حقوقی که اشخاص مشمول این قانون در جلسات آنها شرکت می کنند باید ترتیبی اتخاذ کنند که قبل از برگزاری هر

جلسه، وضعیت تعارض منافع شرکت کنندگان معلوم شود و امتناع یک یا چند شخص از شرکت در جلسه به دلیل وجود تعارض منافع، به گونه ای نباشد که موجب تعطیلی جلسه شده یا جلسه را از اکثریت انداخته یا معلق یا معوق کند.

ماده 15- شرکتهایی که مشمولان این قانون یا بستگان ایشان در آنها سهامدار هستند یا مسئولیت مدیرعاملی، عضویت در هیأت مدیره یا هیأت نظارت، هیأت مؤسس، بازرسی، حسابرسی، مشاوره و نمایندگی شرکت را برعهده دارند، نمی توانند طرف قرارداد با نهادهای عمومی که اشخاص مشمول در آنها اشتغال دارند و به هر نحو در فرآیند انعقاد قرارداد تأثیرگذار باشند، قرار گیرند. در صورت تخلف از مقررات این ماده علاوه بر دو تا پنج سال انفصال از خدمت به جزای نقدی از یک تا دو برابر ارزش ریالی آن قرارداد محکوم می شوند.

تبصره 1- در صورتی که مشمولان به هر نحو اعم از عزل، استعفا و خاتمه مدت مسئولیت از سمت خود برکنار شوند، حکم این ماده تا سه سال پس از اتمام مسئولیت وی مجری خواهد بود.

تبصره 2- قراردادهای مربوط به کالاها و خدمات انحصاری، از شمول این ماده مستثنی بوده ولی باید در سامانه اعلام شود.

ماده 16- مشمولان قانون نمی توانند در مورد نهادهایی که خود، بستگان، شرکا و نمایندگان آنها در نهاد مزبور به عنوان مشاور، نماینده، صاحب سهام، حسابرس، عضو هیأت مدیره، عضو هیأت مؤسس، مدیر عامل و بازرس فعالیت دارند، هیچ گونه مجوزی صادر کنند. در صورت صدور مجوز، علاوه بر لغو مجوز به انفصال موقت از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

ماده 17- درخواست یا قبول هر یک از سمتهای مشاوره، حسابرسی، نمایندگی، عضویت در هیأت مدیره یا هیأت مؤسس و بازرسی توسط مشمولان قانون در نهادهای متناظر یا مشابه عمومی یا خصوصی که از نظر موضوعی یا اهداف با نهاد اولیه مشمولان این قانون، همانی یا شباهت دارند،

ممنوع می‌باشد. در صورت تخلف علاوه بر عودت حقوق و مزایای سمت ثانویه به انفصال از دو تا پنج سال محکوم می‌شوند.

بخش دوم: تصدی مشاغل هم‌زمان

ماده 18- هیچ‌یک از مشمولان این قانون نمی‌تواند هم‌زمان با اشتغال در یکی از نهادهای عمومی، به هر نوع اشتغال در دیگر نهادهای عمومی یا خصوصی مرتبط با حوزه کاری از جمله قراردادی، پاره‌وقت، پروژه‌ای، تمام‌وقت، عضویت در هیأت مدیره یا هیأت نظارت، بازرسی، حسابرسی، مشاوره و نمایندگی مبادرت ورزد.

تبصره - مصادیقی از تصدی مشاغل هم‌زمان که به تصریح قانون مجاز دانسته شده از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده 19- اشخاص مشمول این قانون باید ظرف مدت سه‌ماه از تصویب این قانون ضمن استعفاء از شغل عمومی خود یا توقف اشتغال خصوصی یا عمومی ثانویه، این موضوع را در سامانه جامع منافع ثبت کنند. در صورت اشتغال هم‌زمان علاوه بر استرداد وجوهی که از نهاد عمومی دریافت کرده، در مرتبه نخست به انفصال از دو تا پنج سال و در مرتبه دوم به انفصال دائم محکوم می‌شوند.

بخش سوم: سهامداری در شرکتهای خصوصی

ماده 20- اشخاص مشمول این قانون تنها در صورتی می‌توانند سهامدار یا شریک در شرکتهای خصوصی باشند که سهام آنها بیشتر از پنج درصد (5%) کل سهام، آورده یا سهم‌الشرکه شرکت نباشد. مازاد بر این میزان، باید ظرف مدت یک‌ماه پس از اشتغال یا انتصاب به‌عنوان مقام یا مسؤول، به شخص دیگری غیر از بستگان، شرکا و نمایندگان واگذار شده و این موضوع را در سامانه منافع اعلام کنند و در دسترس عموم قرار دهند.

تبصره - سهامداری یا شراکت در شرکتهای تجاری که موضوع فعالیت آنها مرتبط با حوزه شغلی مشمولان باشد، به هر نحوه ممنوع بوده و مشمول موظف به واگذاری آن ظرف مدت یک‌ماه پس از اشتغال یا انتصاب به شخص دیگری غیر از بستگان، شرکا و نمایندگان می‌باشد.

بخش چهارم: تابعیت مضاعف

ماده 21- تابعیت مضاعف اشخاص مشمول این قانون به هر نحو ممنوع بوده و مشمولان شش ماه پس از تصویب این قانون موظف به ترک تابعیت مضاعف و اعلام آن در سامانه جامع منافع می‌باشند. متخلفان از حکم مذکور به انفصال دائم محکوم می‌شوند.

ماده 22- افرادی که با علم و اطلاع، اشخاص مشمول دارای تابعیت مضاعف را به هر نحوی از قبیل رسمی، پیمانی، قراردادی یا مشاوره به‌کارگیری و استخدام کنند، به انفصال از دو تا پنج سال از خدمات مذکور در نهادهای عمومی محکوم می‌شوند.

ماده 23- وزارت اطلاعات با همکاری وزارت امور خارجه مکلف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، تابعیت مضاعف مشمولان این قانون را کشف کرده و مراتب را ضمن درج در سامانه به عالی‌ترین مقام دستگاه متبوع گزارش کند.

تبصره - تمامی دستگاه‌ها می‌بایست در راستای کشف مدیران دوتابعیتی و اجرای احکام این قانون همکاری لازم را ارائه کرده و در این راستا تبادل پایگاه‌های داده‌های اختصاصی خود را صورت دهند.

بخش پنجم: دریافت هدایا

ماده 24- پذیرش یا دریافت هرگونه هدیه‌ای که در ارتباط مستقیم یا غیرمستقیم با وظایف و اختیارات قانونی مشمولان این قانون به شمار می‌رود، (یا ارباب رجوع یا هر شخصی که فرآیند اقدام یا تصمیم‌گیری در مورد وی در حال جریان است یا از بستگان یا شرکای آنها) ممنوع بوده و در صورت احراز تخلف علاوه بر ضبط هدیه به نفع دولت، متخلف به دو تا پنج سال انفصال از خدمت و جزای نقدی از یک تا دو برابر ارزش ریالی آن هدیه محکوم می‌شود.

ماده 25- دریافت هدایای دیپلماتیک مشروط بر اینکه از سوی نمایندگان رسمی دولتهای خارجی و طی مأموریت‌های کاری یا مناسبت‌های ملی یا بین‌المللی به رئیس‌جمهور، رئیس مجلس، رئیس قوه قضائیه، وزرا و

سایر نمایندگان رسمی دولت ایران باشد همراه با اعلام نوع هدیه، تاریخ، مناسبت و مقام هدیه‌دهنده در سامانه جامع منافع مجاز است. تبصره - هدایای مصرفی به تشخیص بالاترین مقام دستگاه با اعلام جهت استفاده، مصرف‌شده و هدایای غیرمصرفی باید به محل نگهداری هدایا در سازمان مربوطه تحویل داده شود.

بخش ششم: سفرهای خارجی

ماده 26- کلیه مشمولان این قانون مکلف هستند مشخصه‌های زیر را ناظر به سفرهای خارجی مرتبط با مسئولیت کاری خود که از تاریخ ابلاغ قانون انجام پذیرفته حداکثر یک ماه پس از تمام سفر در سامانه منافع منتشر و در دسترس عمومی قرار دهند.

الف - مقصد یا مقاصد سفر

ب - طول مدت سفر

پ - همراهان سفر

ت - علت سفر

ث - محل تأمین هزینه‌های سفر

ج - دستاوردهای سفر

چ - گزارش سفر

ح - هدایای داده‌شده یا اخذشده

خ - صورت‌هزینه هزینه‌های سفر به همراه اسناد مثبته

تبصره - مشمولان موظفند اطلاعات سفرهای شخصی خود در زمان تصدی را شامل بندهای «الف» و «ب» حداکثر یک ماه پس از سفر در سامانه جامع منافع درج کنند.

فصل سوم: ضمانت‌اجراء و دادرسی

ماده 27- در صورت نقض هر یک از مواد قانون توسط مشمولان، مجازات انفصال از شش ماه تا دو سال پیش‌بینی می‌شود. این امر مانع از رسیدگی موضوع در مراجع قضائی نیست.

هیأت‌رئیه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین در مورد طرح مدیریت تعارض منافع تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130- £ قبلاً تقدیم نشده است.

£ - قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / £ کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

£ با تغییر اساسی
£ با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

£ پیش از انقضاء شش ماه
£ بدون تغییر اساسی

£ با انقضاء شش ماه
£ با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

£ مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

£ نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

£ رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی £ رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

£ رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127-

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) £ دارد.
£ ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص £ دارد.
£ ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه £ دارد.
£ ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان £ دارد.
£ ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای £ یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان £ ماده واحده مواجه با ایراد £ نمی‌باشد.
£ بیش از یک موضوع £ مواد متعدد £ می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت £ ندارد.

£ دارد، اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت £ ندارد.

£ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت £ ندارد.

£ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف - طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت £ ندارد.

£ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب - ماده ۱۴۰ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی £ شده است.

£ نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج - ماده ۱۸۱ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب £ نمی شود و نیاز به £ رأی نمایندگان £ ندارد.
۳ £ می شود ۲ £ دارد.

تعداد دو برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵ - طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت £ ندارد.
£ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- 1- در مقدمه طرح دلایل توجیهی و ضرورت قانونگذاری به نحو واضح و مستدل تبیین نشده است.
- 2- تبویب بخشها و فصول در طرح تقدیمی دارای ایراداتی است و باید اصلاح گردد، به طور مثال:
 - الف - مواد مشابه نظیر مواد (5) و (11) کنار یکدیگر ذکر شوند.
 - ب - ذکر بخشهای دوم تا چهارم ذیل فصل اول که کلیات نامگذاری شده است، مناسب نیست.
 - ج - در دسته‌بندی قسمتهای مختلف طرح، فصل باید ذیل بخش قرار گیرد.
- 3- در ماده (1):
 - الف - در بند (6) «مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار خدمات عمومی» از مصادیق نهادهای عمومی شمرده شده است، در حالی که در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب 1390/8/7 این مؤسسات عهده‌دار مأموریت عمومی نامیده شده‌اند. بنابراین به جهت رعایت رویه واحد پیشنهاد می‌شود کلمه «مأموریت» جایگزین «خدمات» گردد.
 - ب - در صورت تصویب این طرح، مؤسسات خصوصی عهده‌دار خدمات یا مأموریت عمومی از قبیل سازمان نظام پزشکی، نهاد عمومی محسوب می‌شوند و این طرح از این منظر نسبت به قانون ارتقای سلامت نظام اداری که این مؤسسات را خصوصی اعلام کرده است، با منطبق حقوقی سازگارتر است.
 - ج - پیشنهاد می‌شود در نوع پنجم از بند (6) عبارت «غیر از مؤسسات عمومی» حذف شود، زیرا این عبارت وصف عمومی را از مصادیق نوع پنجم سلب می‌کند، در حالی که نوع پنجم در مقام بیان مصادیق پنجمین نوع از انواع نهادهای عمومی بند (6) می‌باشد.
 - د - مقصود از بند (7) یعنی «نهاد وابسته» روشن نیست؛ اگر به تمامی انواع بند (6) مرتبط است باید در حکم ماده (2) مدنظر قرار گیرد.
 - ه - در بند (7) عبارت «کنترل مدیریتی نهادهای عمومی» ابهام دارد. آیا منظور این است که نهادهای عمومی قادر به تعیین اکثریت اعضای هیأت‌مدیره شرکت باشند یا معرفی و تعیین یک نفر به عنوان هیأت‌مدیره کفایت می‌کند؟
 - و - به بند (8) «ارائه هر گونه خدمات»، «وجه نقد» و «سند پرداخت وجه»، «هبه» و «صلح محاباتی» نیز اضافه شود.
- 4- ماده (6) طرح «ایجاد سامانه جامع منافع» بار مالی دارد و با اصل هفتاد و پنجم (75)

قانون اساسی مغایر است.

- 5- بند (5) ماده (6) و تبصره ماده (9) از این جهت که نرخ ثابت پولی را ارائه کرده‌اند با اشکال مواجه است. علاوه بر این بند (5) ماده (6) باید بر اساس ریال ذکر شود.
- 6- در تبصره ماده (18) عبارت «مصادیقی از تصدی مشاغل همزمان» مستثنی شده است. چنانچه منظور مستثنیات قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل است که نیازی به قانونگذاری مجدد ندارد و اگر مقصود از آن مشاغل مشخصی است، بهتر است برای هرگونه تفسیر و اختلاف نظر مجریان موارد مستثنی به صراحت در متن طرح بیان شود.
- 7- ماده (24) یکی از مصادیق رشا و ارتشاء است که در ماده (3) قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری مصوب 1367/9/15 جرم‌انگاری و برای آن مجازات پیش‌بینی شده است. بنابراین جرم‌انگاری مجدد آن ضرورتی ندارد.
- 8- در ماده (27) مجازات انفصال از شش ماه تا دو سال برای نقض هر یک از مواد قانون مقرر شده است. با توجه به اینکه در برخی مواد طرح مجازات‌های متعددی از جمله انفصال برای رفتار مجرمانه پیش‌بینی شده است، ذکر این ماده به‌طور مستقل ابهام دارد. مگر اینکه منظور از آن خودداری از انجام وظایف مذکور در مواد (20) و (26) باشد که در این صورت بهتر است خودداری از اعلام وظایف قانونی در مواد مزبور جرم تلقی و مجازات انفصال برای آنها ذیل همان مواد درج گردد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض £ وجود ندارد.
☞ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط £ وجود ندارد.
☞ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع £ لازم است.
£ لازم نیست.

تعداد چهارده برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

- 1- ماده (24) طرح در مورد پذیرش یا دریافت هرگونه هدیه با مواد (588) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده) و ماده (3) قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا، اختلاس و کلاهبرداری مصوب 1367 در مورد جرم ارتشاء، از حیث میزان و نوع مجازات تعزیری تعارض پیدا می کند.
- 2- مقدمه طرح مبین مشکل مورد نظر که ضرورت ارائه طرح را ایجاب می نماید نیست و عبارت «تعارض منافع» در مقدمه مبهم است و گویای موضوع طرح نیست.
- 3- اصولاً عبارت «تعارض منافع» در عنوان طرح، معنای مورد نظر در طرح را نمی رساند و صحیح به نظر نمی رسد.
- 4- درج زیرنویس در ماده قانونی، برخلاف اصول نگارش قانون است که در بند (5) ماده (1) طرح آمده است بلکه باید در انتهای عبارت «طبقات سه گانه تا درجه دوم با اشخاص» موضوع ماده (862) قانون مدنی اضافه گردد.
- 5- به جهت آنکه طرح مذکور مشمولین نهادهای عمومی در بند (6) ماده (1) طرح را موضوع احکام مندرج در مواد این طرح قرار داده است لازم است به منظور اجرای درست قانون، فهرست نهادهای عمومی مذکور به طور دقیق احصاء شوند و فهرست مذکور جنبه تمثیلی نداشته باشد.
- 6- به موجب بند (1) ماده واحده قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب 1373/04/19 با اصلاحات و الحاقات بعدی، شهرداری یک نهاد عمومی غیردولتی محسوب می شود درحالیکه در بند (6) ماده (1) طرح، که در مقام بیان مصادیق نهادهای عمومی است شهرداری و نهادهای عمومی غیردولتی را به تفکیک بیان کرده است.
- 7- در مورد شمول این قانون نسبت به واحدهای زیر نظر مقام رهبری مندرج در در بند (6) ماده (1) طرح، به موجب تبصره (2) ماده واحده قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی، نیاز به اذن مقام رهبری می باشد.
- 8- ماده (6) طرح در مورد راه اندازی سامانه جامع منافع از جهت داشتن بار مالی، مغایر با اصل (75) قانون اساسی است.

- 9- در ماده (10) طرح به مستند قانونی جرم تصرف در اموال عمومی (ماده 598 قانون مجازات اسلامی - تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده) اشاره گردد.
- 10- در ماده (12) طرح پیشنهاد می گردد جهت جلوگیری از سوء استفاده از این موضوع، هر شخصی خود نتواند اقدام به ثبت تخلف در سامانه کند بلکه وقوع تخلف را به همراه مستندات و ادله مثبت به مقامات مربوط جهت ثبت در سامانه گزارش دهد.
- 11- تهدید مندرج در ماده (13) طرح به موجب ماده (669) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده) مستوجب شلاق تا 74 ضربه یا زندان از دو ماه تا دو سال می باشد که لازم است در مجازات موضوع این ماده به آن توجه شود.
- ضمن اینکه ممکن است شخصی که به مباشرت یا به واسطه اقدامات مذکور در ماده (13) طرح را علیه گزارش دهنده مرتکب می شود کارمند دولت نباشد که در اینصورت مجازات انفصال مذکور در مورد وی عملاً منتفی است.
- 12- ماده (14) طرح باید اعضای شرکت کننده در جلسه را به صراحت تعیین کند.
- 13- عبارت «جزای نقدی به یک تا دو برابر ارزش ریالی تصمیم متخذه» مندرج در ماده (14) طرح، یک معیار کمی را برای تصمیم متخذه که امری کیفی است به کار برده است که عبارت چندان صحیحی نمی باشد.
- 14- ماده (18) طرح که مشمولان قانون را از اشتغال همزمان در یکی از نهادهای عمومی و نهادهای عمومی یا خصوصی دیگر ممنوع می کند در واقع دامنه شمول موارد ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل، موضوع قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب 1373/10/11 با اصلاحات و الحاقات بعدی را گسترش داده است.
- 15- تبصره ماده (18) طرح که مصادیق تصدی مشاغل همزمان را که به تصریح قانون مجاز دانسته شده را استثنا نموده است لازم است به قوانین مذکور به صراحت اشاره کند.
- 16- ماده (25) طرح در مقام بیان استثنای ماده (24) است و در واقع حکم تبصره پیدا می کند و می تواند به صورت تبصره به ماده (24) الحاق شود.

جدول سوابق قانونی طرح مدیریت تعارض منافع

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون اساسی		اصل 41
2	قانون مدنی	1314/1/20	976-862 الی 991
3	قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی	1373/4/19	ماده واحد
4	لایحه قانونی راجع بمنع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری	1337/10/22	کل مواد
5	قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب با اصلاحات و الحاقات بعدی	1373/10/11	ماده واحد
6	قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	1390/08/07	17

قانون اساسی

اصل چهل و یکم - تابعیت کشور ایران حق مسلم هر فرد ایرانی است و دولت نمی تواند از هیچ ایرانی سلب تابعیت کند، مگر به درخواست خود او یا در صورتی که به تابعیت کشور دیگری درآید.

قانون مدنی مصوب 1314/08/08 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 862- اشخاصی که بموجب نسب ارث میبرند سه طبقه اند:

(1) پدر و مادر و اولاد و اولاد اولاد.

(2) اجداد و برادر و خواهر و اولاد آنها.

(3) اعمام و عمات و اخوال و خالات و اولاد آنها.

ماده 963- اگر زوجین تبعه یک دولت نباشند روابط شخصی و مالی بین آنها تابع قوانین

دولت متبوع شوهر خواهد بود.

ماده 976- اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب میشوند:

- 1- کلیه ساکنین ایران به استثنای اشخاصی که تبعیت خارجی آنها مسلم باشد. تبعیت خارجی کسانی مسلم است که مدارک تابعیت آنها مورداعتراض دولت ایران نباشد.
- 2- کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از این که در ایران یا در خارجه متولد شده باشند.
- 3- کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان غیر معلوم باشد.
- 4- کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده به وجود آمده‌اند.

5- کسانی که در ایران از پدری که تبعه خارجه است به وجود آمده و بلافاصله پس از رسیدن به سن هیجده سال تمام لااقل یک سال دیگر در ایران اقامت کرده باشند و الا قبول شدن آنها به تابعیت ایران بر طبق مقرراتی خواهد بود که مطابق قانون برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است.

6- هر زن تبعه خارجی که شوهر ایرانی اختیار کند.

7- هر تبعه خارجی که تابعیت ایران را تحصیل کرده باشد.

تبصره - اطفال متولد از نمایندگان سیاسی و قنسولی خارجه مشمول فقره 4 و 5 نخواهند بود.

ماده 977 - (اصلاحی 1348.10.27)

بند الف - هر گاه اشخاص مذکور در بند "4" ماده "976" پس از رسیدن به سن 18 سال تمام بخواهند تابعیت پدر خود را قبول کنند باید ظرف یک سال درخواست کتبی به ضمیمه تصدیق دولت متبوع پدرشان دایر به این که آنها را تبعه خود خواهد شناخت به وزارت امور خارجه تسلیم نمایند.

بند ب - هر گاه اشخاص مذکور در بند "5" ماده "976" پس از رسیدن به سن 18 سال تمام بخواهند به تابعیت پدر خود باقی بمانند باید ظرف یک سال درخواست کتبی به ضمیمه تصدیق دولت متبوع پدرشان دایر به این که آنها را تبعه خود خواهد شناخت به وزارت امور خارجه تسلیم نمایند.

ماده 978- نسبت به اطفالی که در ایران از اتباع دولی متولد شده‌اند که در مملکت متبوع آنها اطفال متولد از اتباع ایرانی را به موجب مقررات تبعه خود محسوب داشته و رجوع آنها را به تبعیت ایران منوط به اجازه می‌کنند معامله متقابل خواهد شد.

ماده 979- اشخاصی که دارای شرایط ذیل باشند می‌توانند تابعیت ایران را تحصیل کنند:

- 1- به سن هیجده سال تمام رسیده باشند.
- 2- پنج سال اعم از متوالی یا متناوب در ایران ساکن بوده باشند.
- 3- فراری از خدمت نظامی نباشند.
- 4- در هیچ مملکتی به جنحه مهم یا جنایت غیر سیاسی محکوم نشده باشند.

در مورد فقره دوم این ماده مدت اقامت در خارجه برای خدمت دولت ایران در حکم اقامت در خاک ایران است.

ماده 980 - (اصلاحی 1370/8/14) کسانی که به امور عام المنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایانی کرده باشند و همچنین اشخاصی که دارای عیال ایرانی و از او اولاد دارند و یادارای مقامات عالی علمی و متخصص در امور عام المنفعه هستند و تقاضای ورود به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را می نمایند در صورتی که دولت ورود آنها را به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران صلاح بداند بدون رعایت شرط اقامت ممکن است با تصویب هیأت وزراء به تبعیت ایران قبول شوند.

ماده 981 - حذف شد. (1370/8/14)

ماده 982 - (اصلاحی 1370/8/14) اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است بهره مند می شوند لیکن نمی توانند به مقامات زیر نائل گردند:

- 1- ریاست جمهوری و معاونین او.
 - 2- عضویت در شورای نگهبان و ریاست قوه قضائیه.
 - 3- وزارت و کفالت وزارت و استانداری و فرمانداری.
 - 4- عضویت در مجلس شورای اسلامی.
 - 5- عضویت شوراهای استان و شهرستان و شهر.
 - 6- استخدام در وزارت امور خارجه و نیز احراز هر گونه پست و یا مأموریت سیاسی.
 - 7- قضاوت.
 - 8- عالیترین رده فرماندهی در ارتش و سپاه و نیروی انتظامی.
 - 9- تصدی پستهای مهم اطلاعاتی و امنیتی.
- (استفساریه 1372/7/27):

با توجه به عبارت صدر ماده 982 قانون مدنی افرادی که پس از تصویب قانون تحصیل تابعیت ایرانی می نمایند نمی توانند به مقام قضاوت نائل گردند ولی این محدودیت شامل افرادی که قبل از تصویب قانون تحصیل تابعیت نموده و به امر قضاوت اشتغال داشته اند نمی گردد.

ماده 983 - درخواست تابعیت باید مستقیماً یا به توسط حکام یا ولات به وزارت امور خارجه تسلیم شده و دارای منضمات ذیل باشد:

- 1- سواد مصدق اسناد هویت تقاضاکننده و عیال و اولاد او.
- 2- تصدیق نامه نظمیه دائر به تعیین مدت اقامت تقاضاکننده در ایران و نداشتن سوء سابقه و داشتن مکنت کافی یا شغل معین برای تأمین معاش وزارت امور خارجه در صورت لزوم اطلاعات راجعه به شخص تقاضاکننده را تکمیل و آن را به هیأت وزراء ارسال خواهد نمود

تا هیأت مزبور در قبول یا رد آن تصمیم مقتضی اتخاذ کند در صورت قبول شدن تقاضا سند تابعیت به درخواست‌کننده تسلیم خواهد شد.

ماده 984- زن و اولاد صغیر کسانی که بر طبق این قانون تحصیل تابعیت ایران می‌نمایند تبعه دولت ایران شناخته می‌شوند ولی زن در ظرف یک‌سال از تاریخ صدور سند تابعیت شوهر و اولاد صغیر در ظرف یک سال از تاریخ رسیدن به سن هیجده سال تمام می‌توانند اظهاریه کتبی به وزارت امور خارجه داده و تابعیت مملکت سابق شوهر و یا پدر را قبول کند لیکن به اظهاریه اولاد اعم از ذکور و اناث باید تصدیق مذکور در ماده 977 ضمیمه شود.

ماده 985- تحصیل تابعیت ایرانی پدر به هیچ وجه درباره اولاد او که در تاریخ تقاضانامه به سن هیجده سال تمام رسیده‌اند مؤثر نمی‌باشد.

ماده 986- زن غیر ایرانی که در نتیجه ازدواج ایرانی می‌شود می‌تواند بعد از طلاق یا فوت شوهر ایرانی به تابعیت اول خود رجوع نماید مشروط براین که وزارت امور خارجه را کتباً مطلع کند ولی هر زن شوهر مرده که از شوهر سابق خود اولاد دارد نمی‌تواند مادام که اولاد او به سن هیجده سال تمام نرسیده از این حق استفاده کند و در هر حال زنی که مطابق این ماده تبعه خارجه می‌شود حق داشتن اموال غیر منقوله نخواهد داشت مگر در حدودی که این حق به اتباع خارجه داده شده باشد و هر گاه دارای اموال غیر منقول بیش از آن چه که برای اتباع خارجه داشتن آن جایز است بوده یا بعداً به ارث اموال غیر منقولی بیش از آن حد به او برسد باید در ظرف یک سال از تاریخ خروج از تابعیت ایران یا دارا شدن ملک در مورد ارث مقدار مازاد را به‌نحوی از انحاء به اتباع ایران منتقل کند و الا اموال مزبور با نظارت مدعی العموم محل به فروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت به آنها داده خواهد شد.

ماده 987- (اصلاحی 1370/8/14) زن ایرانی که با تبعه خارجه مزاجت می‌نماید به تابعیت ایرانی خود باقی خواهد ماند مگر این که مطابق قانون مملکت زوج تابعیت شوهر به واسطه وقوع عقد ازدواج به زوجه تحمیل شود ولی در هر صورت بعد از وفات شوهر و یا تفریق به صرف تقدیم درخواست به وزارت امور خارجه به‌انضمام ورقه تصدیق فوت شوهر و یا سند تفریق، تابعیت اصلیه زن با جمیع حقوق و امتیازات راجعه به آن مجدداً به او تعلق خواهد گرفت.

تبصره 1- هر گاه قانون تابعیت مملکت زوج زن را بین حفظ تابعیت اصلی و تابعیت زوج مخیر بگذارد در این مورد زن ایرانی که بخواهد تابعیت مملکت زوج را دارا شود و علل موجهی هم برای تقاضای خود در دست داشته باشد، به شرط تقدیم تقاضانامه کتبی به وزارت امور خارجه ممکن است با تقاضای او موافقت شود.

تبصره 2- زن‌های ایرانی که بر اثر ازدواج تابعیت خارجی را تحصیل می‌کنند حق داشتن اموال غیر منقول را در صورتی که موجب سلطه اقتصادی خارجی گردد ندارند، تشخیص این امر بر کمیسیون متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های امور خارجه و کشور و اطلاعات است.

مقررات ماده 987 و تبصره‌های آن در قسمت خروج ایرانیانی که تابعیت خود را ترک

نموده‌اند شامل زنان مزبور نخواهد بود.

ماده 988- اتباع ایران نمی‌توانند تبعیت خود را ترک کنند مگر به شرایط ذیل:

1- به سن 25 سال تمام رسیده باشند.

2- هیأت وزراء خروج از تابعیت آنان را اجازه دهد.

3- قبلاً تعهد نمایند که در ظرف یک سال از تاریخ ترک تابعیت حقوق خود را بر اموال غیر منقول که در ایران دارا می‌باشند و یا ممکن است بالوراثه دارا شوند ولو قوانین ایران اجازه تملک آن را به اتباع خارجه بدهد به نحوی از انحاء به اتباع ایرانی منتقل کنند زوجه و اطفال کسی که بر طبق این ماده ترک تابعیت می‌نمایند اعم از این که اطفال مزبور صغیر یا کبیر باشند از تبعیت ایرانی خارج نمی‌گردد مگر این که اجازه هیأت وزراء شامل آنها هم باشد.

4- خدمت تحت‌السلطه خود را انجام داده باشند.

تبصره الف (اصلاحی 1348/10/28) کسانی که بر طبق این ماده مبادرت به تقاضای ترک تابعیت ایران و قبول تابعیت خارجی می‌نمایند علاوه بر اجرای مقرراتی که ضمن بند "3" از این ماده درباره آنان مقرر است باید ظرف مدت سه ماه از تاریخ صدور سند ترک تابعیت از ایران خارج شوند. چنانچه ظرف مدت مزبور خارج نشوند مقامات صالحه امر به اخراج آنها و فروش اموالشان صادر خواهند نمود و تمدید مهلت مقرر فوق حداکثر تا یک سال موکول به موافقت وزارت امور خارجه می‌باشد.

تبصره ب- (الحاقی 1348/10/28) هیأت وزیران می‌تواند ضمن تصویب ترک تابعیت زن ایرانی بی‌شوهر ترک تابعیت فرزندان او را نیز که فاقد پدر و جد پدری هستند و کمتر از 18 سال تمام دارند و یا به جهات دیگری محجورند اجازه دهد. فرزندان زن مذکور نیز که به سن 25 سال تمام نرسیده باشند می‌توانند به تابعیت از درخواست مادر تقاضای ترک تابعیت نمایند.

ماده 989- هر تبعه ایرانی که بدون رعایت مقررات قانونی بعد از تاریخ 1280 شمسی تابعیت خارجی تحصیل کرده باشد تبعیت خارجی او کان‌لم‌یکن بوده و تبعه ایران شناخته می‌شود ولی در عین حال کلیه اموال غیر منقول او با نظارت مدعی‌العموم محل به فروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت آن به او داده خواهد شد و به علاوه از اشتغال به وزارت و معاونت وزارت و عضویت مجالس مقننه و انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی و هر گونه مشاغل دولتی محروم خواهد بود.

ماده 990- از اتباع ایران کسی که خود یا پدرشان موافق مقررات تبدیل تابعیت کرده باشند و بخواهند به تبعیت اصلیه خود رجوع نمایند به مجرد درخواست به تابعیت ایران قبول خواهند شد مگر آن که دولت تابعیت آنها را صلاح نداند.

ماده 991- (اصلاحی 1370/8/14) تکالیف مربوط به اجرای قانون تابعیت و اخذ مخارج دفتری در مورد کسانی که تقاضای تابعیت یا ترک تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران و تقاضای بقاء بر تابعیت اصلی را دارند به موجب آیین‌نامه‌ای است که به تصویب هیأت

وزیران خواهد رسید معین خواهد شد.

قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب 1373/04/19 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده واحده- واحدهای سازمانی مشروحه زیر و مؤسسات وابسته به آنها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع تبصره ماده 5 قانون محاسبات عمومی کشور مصوب 1366 می باشند:

1- شهرداریها و شرکتهای تابعه آنان مادام که بیش از 50 درصد سهام و سرمایه آنها متعلق به شهرداریها باشد.

2- بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی.

3- هلال احمر.

4- کمیته امداد امام.

5- بنیاد شهید انقلاب اسلامی.

6- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.

7- کمیته ملی المپیک ایران.

8- بنیاد 15 خرداد.

9- سازمان تبلیغات اسلامی.

10- سازمان تأمین اجتماعی.

11- فدراسیونهای ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران

تبصره-(الحاقی 1376/03/11) اساسنامه فدراسیونهای مذکور حداکثر ظرف مدت (3) ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

12- مؤسسه های جهاد نصر، جهاد استقلال و جهاد توسعه زیر نظر جهاد سازندگی.

تبصره 1-(الحاقی 1376/03/11) از زمان تصویب این قانون پذیرش و مدیریت هر گونه مؤسسه، شرکت و عناوین مشابه و یا سهام آنان در قالب هبه، صلح غیر معوض و یا بطور کلی هر عقدی از عقود، توسط جهاد سازندگی ممنوع خواهد بود مگر به حکم قانون.

تبصره 2-(الحاقی 1376/03/11) اساسنامه مؤسسات فوق حداکثر ظرف مدت (3) ماه پس از تصویب این قانون در چارچوب ذیل بنا به پیشنهاد جهاد سازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید:

1- تعیین تکلیف کلیه شرکتهای وابسته به مؤسسات از نظر ادامه فعالیت، ادغام و یا انحلال.

2- اختیارات مجمع عمومی مؤسسات بعهدہ وزرای جهاد سازندگی، امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه می باشد.

3- کلیه اعضاء رسمی جهاد سازندگی در مؤسسات جهاد نصر، توسعه و استقلال و شرکتهای

وابسته، به مؤسسات و شرکتهای مذکور منتقل می شوند و وضعیت استخدامی آنان با حفظ سنوات قبلی خدمت، تغییر وضعیت می یابد.

4- سود مؤسسات در چهارچوب وظایف قانونی جهاد سازندگی به مصرف خواهد رسید.

5- خودکفا بودن مؤسسات از نظر مالی.

6- قابلیت واگذاری سهام تقویم شده شرکتهای وابسته به مؤسسات به کارکنان مؤسسات شرکتهای وابسته و ایثارگران جهاد سازندگی.

7- کلیه اموال و داراییهای امانی جهاد سازندگی نزد این مؤسسات و شرکتهای وابسته پس از قیمت گذاری به صورت اجاره به شرط تملیک 10 ساله به آنان منتقل می شود.

وجه حاصل از اقساط اجاره به شرط تملیک به خزانه واریز و معادل صد در صد (100%) آن در بودجه سالیانه منظور و در اختیار جهاد سازندگی قرار خواهد گرفت تا جهت اجرای طرحهای عمرانی مصوب جهاد سازندگی ترجیحاً توسط مؤسسات و شرکتهای وابسته مذکور هزینه شود.

13- شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی

14- کتابخانه حضرت آیت الله مرعشی نجفی (قم)

15- جهاد دانشگاهی

16- بنیاد امور بیماریهای خاص

17- سازمان دانش آموزی جمهوری اسلامی ایران

18- صندوق بیمه روستاییان و عشایر

19- صندوق تأمین خسارت های بدنی

20- سازمان تعاونی مصرف کادر نیروهای مسلح (اتکا)

تبصره 1 - (الحاقی 1395/06/02) کمکهای دولت برای امور رفاهی و معیشتی کارکنان دولت اعم از شاغل و بازنشسته لشکری و کشوری که در لوایح بودجه سنواتی و یا سایر قوانین و مقررات مربوطه پیش بینی می شود، از طریق سازمان اتکا به کارکنان و بازنشستگان لشکری و کشوری ذی نفع واگذار و عرضه می گردد.

تبصره 2 - (الحاقی 1395/06/02) سازمان اتکا برابر اساسنامه ابلاغی سال 1393 که به تصویب فرماندهی معظم کل قوا رسیده است، اداره می شود.

21- کمیته ملی پارالمپیک جمهوری اسلامی ایران

22- صندوق نوآوری و شکوفایی

23- صندوق کارآفرینی امید

تبصره 1- مؤسسه وابسته از نظر این قانون واحد سازمانی مشخصی است که به صورتی غیر از شرکت و برای مقاصد غیرتجارتی و غیرانتفاعی توسط یک یا چند مؤسسه و نهاد عمومی غیردولتی تأسیس و اداره می شود و به نحوی مالکیت آن متعلق به یک یا چند مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی باشد.

تبصره 2- اجرای قانون در مورد مؤسسات و نهادهای عمومی که تحت نظر مقام ولایت فقیه هستند با اذن معظم له خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه روز یکشنبه نوزدهم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 29/4/1373 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

لایحه قانونی راجع بمنع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب 1337/10/22

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون اشخاص زیر:

- 1- نخست وزیر - وزیران - معاونین و نمایندگان مجلسین
 - 2- سفرا - استانداران - فرمانداران کل - شهرداران - و نمایندگان انجمن شهر.
 - 3- کارمندان و صاحبمنصبان کشوری و لشگری و شهرداریها و دستگاههای وابسته بآنها.
 - 4- کارکنان هر سازمان یا بنگاه یا شرکت یا بانک یا هر مؤسسه دیگر که اکثریت سهام یا اکثریت منافع یا مدیریت یا اداره کردن یا نظارت آن متعلق بدولت و یا شهرداریها و یا دستگاههای وابسته به آنها باشد.
 - 5- اشخاصی که بنحوی از انحاء از خزانه دولت یا مجلسین یا مؤسسات مذکور در بالا حقوق یا مقرری یا حق الزحمه یا پاداش و یا امثال آن بطور مستمر (باصتثنای حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری قانونی) دریافت می دارند.
 - 6- مدیران و کارکنان بنگاههای خیریه ای که از دولت یا از شهرداریها کمک [کمک] مستمر دریافت می دارند.
 - 7- شرکت و مؤسساتی که پنج درصد یا بیشتر سهام یا سرمایه یا منافع آن متعلق بیک نفر از اشخاص مذکور در فوق و یا بیست درصد یا بیشتر سهام یا سرمایه یا منافع آن متعلق بچند نفر از اشخاص مذکور در فوق باشد و یا اینکه نظارت یا مدیریت و یا اداره و یا بازرسی مؤسسات مذکور با آنها باشد باستثناء شرکت ها و مؤسساتی که تعداد صاحبان سهام آن یکصد و پنجاه نفر و یا بیشتر باشد مشروط بر اینکه هیچیک از اشخاص مذکور در فوق بیش از پنج درصد از کل سهام آنرا نداشته و نظارت یا مدیریت یا اداره و یا بازرسی آن باشخاص مذکور در فوق نباشد)
 - 8 - شرکت هایی که اکثریت سهام یا سرمایه یا منافع آنها متعلق بشرکتهای مندرج در بند 7 باشد
- نمی توانند (اعم از اینکه در مقابل خدمتی که انجام میدهند حقوق یا مالی دریافت دارند یا

آنکه آن خدمت را بطور افتخاری و رایگان انجام دهند) در معاملات یا داوری در دعاوی با دولت یا مجلسین یا شهرداریها یا دستگاههای وابسته به آن ها و یا مؤسسات مذکور در بند 4 و 6 این ماده شرکت نمایند اعم از اینکه دعاوی مزبور در مراجع قانونی مطرح شده یا نشده باشد. (باستثنای معاملاتی که قبل از تصویب این قانون قرارداد آن منعقد شده باشد).

تبصره 1- پدر و مادر و برادر و خواهر و زن یا شوهر و اولاد بلافصل و عروس و داماد اشخاص مندرج در این قانون و همچنین شرکت ها و مؤسساتی که اقرباء فوق الذکر بنحو مندرج در بند 7 و 8 در آن سهیم یا دارای سمت باشند نمیتوانند با وزارتخانه ها و یا بانکها و یا شهرداریها و سازمانها و یا سایر مؤسسات مذکور در این قانون که این اشخاص در آن سمت و رارت [وزارت] و یا معاملات [معاونت] یا مدیریت دارند وارد معامله یا داوری شوند.

تبصره 2 - شرکت های تعاونی کارمندان مؤسسات مذکور در این ماده در امور مربوط بتعاون از مقررات این قانون مستثنی خواهند بود.

تبصره 3- منظور از معاملات مندرج در این ماده عبارت است از:

- 1- مقاطعه کاری (باستثنای معاملات محصولات کشاورزی ولو آنکه از طریق مقاطعه انجام شود).
- 2- حق العمل کاری.
- 3- اکتشاف و استخراج و بهره برداری (باستثنای معادن طبقه اول مندرج در قانون معادن و همچنین نمک طعام که معادن مذکور در ملک شخصی آنها واقع است)
- 4- قرارداد نقشه برداری و قرارداد نقشه کشی و نظارت در اجرای آن.
- 5- قرارداد مطالعات و مشاورات فنی و مالی و حقوقی.
- 6- شرکت در مزایده و مناقصه
- 7- خرید و فروش هائی که باید طبق قانون محاسبات عمومی با مناقصه و یا مزایده انجام شود هر چند بموجب قوانین دیگر از مناقصه و مزایده استثناء شده باشد.
- تبصره 4- معاملات اجناس و کالاهای انحصاری دولت و امور مطبوعاتی دولت و شهرداریها موضوع این قانون مستثنی است

ماده دوم - اشخاصی که بر خلاف مقررات ماده فوق شخصاً و یا بنام و یا واسطه اشخاص دیگر مبادرت بانجام معامله نمایند و یا بعنوان داوری در دعاوی فوق الاشعار شرکت کنند و همچنین هر یک از مستخدمین دولتی (اعم از کشوری و لشگری) و سایر اشخاص مذکور در ماده فوق در هر رتبه و درجه و مقامی که باشند هر گاه برخلاف مقررات این قانون عمل نمایند بحبس مجرد از دو تا چهار سال محکوم خواهند شد و همین مجازات برای مسئولین شرکتها و مؤسسات مذکور در بند 7 و 8 ماده اول که با علم و اطلاع بستگی و ارتباط خود و یا شرکاء را در موقع تنظیم قرارداد و انجام معامله اظهار نمایند نیز مقرر است و معاملات مزبور باطل بوده و متخلف شخصاً و در صورت تعدد متضامناً مسئول پرداخت خسارات ناشی از آن معامله یا داوری و ابطال آن میباشند.

تبصره - کارمندان مشمول ماده اول که بر اثر اجرای این قانون مایل بادامه خدمت دولتی نباشند بازنشسته محسوب و در صورتیکه مشمول مقررات بازنشستگی نباشند کسور بازنشستگی پرداختی دفعتاً واحده به آنان پرداخت میشود.

ماده سوم - از تاریخ تصویب این قانون هیچیک از نمایندگان مجلسین در دوره نمایندگی حق قبول وکالت در محاکم و مراجع دادگستری ندارند ولی دعاوی و وکالت‌هایی که قبل از تصویب این قانون قبول کرده اند بقوت خود باقی است.

ماده چهارم - دولت مأمور اجرای این قانون میباشد.

قانون فوق که مشتمل بر چهار ماده و پنج تبصره است در جلسه سه شنبه دوم دی ماه یک هزار و سیصد و سی و هفت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر موسی عمید

لایحه فوق که مشتمل بر 4 ماده و 5 تبصره در جلسه روز دوشنبه بیست و دوم دیماه یکهزار سیصد و سی و هفت شمسی به تصویب مجلس سنا رسیده است

رئیس مجلس سنا - محسن صدر

قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب 1373/10/11

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده واحده - با توجه به اصل 141 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هر شخص می تواند تنها یک شغل دولتی را عهده دار شود.

تبصره 1- سمت های آموزشی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی از این حکم مستثنی می باشند.

تبصره 2- منظور از شغل عبارت است از وظایف مستمر مربوط به پست ثابت سازمانی، یا شغل و یا پستی که به طور تمام وقت انجام می شود.

تبصره 3- شرکت و عضویت در شوراهای عالی، مجامع عمومی، هیأت های مدیره و شوراهای مؤسسات و شرکت های دولتی که به عنوان نمایندگان قانونی سهام دولت و به موجب قانون و یا در ارتباط با وظایف و مسئولیت های پست و یا شغل سازمانی صورت می گیرد شغل دیگر محسوب نمی گردد لکن پرداخت یا دریافت حقوق بابت شرکت و یا عضویت در موارد فوق ممنوع خواهد بود.

تبصره 4- تصدی هر نوع شغل دولتی دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت و یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی، وکالت دادگستری، مشاوره حقوقی و ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع شرکت های خصوصی جز شرکت های تعاونی ادارات و مؤسسات برای کارکنان دولت

ممنوع است.

تبصره 5- متخلف از این قانون به انفصال خدمت موقت از 6 ماه تا یکسال محکوم می گردد و وجوه دریافتی از مشاغلی که در یک زمان تصدی آن را داشته است به جز حقوق و مزایای شغل اصلی وی مسترد می گردد. در صورت تکرار در مرتبه دوم، علاوه بر استرداد وجوه موضوع این تبصره به انفصال دائم از مشاغل محکوم می گردد.

تبصره 6- آمر و صادرکننده احکام در صورت اطلاع به نصف مجازات مذکور در صدر تبصره محکوم می گردند.

تبصره 7- مسئولین ذیحسابی و واحدهای مالی دستگاه های دولتی در صورت پرداخت حقوق و مزایا بابت شغل دیگر، در صورت مطلع بودن از شغل دوم به انفصال خدمت موقت بین 3 تا 6 ماه محکوم خواهند گردید.

تبصره 8- افرادی که مستقیماً از سوی مقام معظم رهبری به سمت هائی در دستگاه های مختلف منصوب می گردند از شمول مفاد این قانون مستثنی خواهند بود.

تبصره 9- کلیه سازمان ها، نهادها و ارگان هائی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می نمایند و شرکت ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مشمول این قانون می باشند.

تبصره 10 - (الحاقی 1388/04/20) عضویت همزمان کلیه اشخاص شاغل در هر یک از قوای سه گانه و مؤسسات و سازمان های تابعه آنها و شرکتها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام بوده و به هر مقدار از بودجه کل کشور استفاده می نمایند، در شورای نگهبان به جز مشاغل آموزشی موضوع تبصره (1) و افراد موضوع تبصره (8) قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب 1373 به عنوان حقوقدان ممنوع است و این ممنوعیت شامل اعضاء کنونی شورای نگهبان که قبل از این قانون انتخاب شده اند نیز می شود و چنانچه ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون استعفاء ندهند از عضویت در شورای نگهبان مستعفی شناخته می شوند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و نه تبصره در جلسه روز یکشنبه یازدهم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 14/ 10/ 1373 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب 1390/08/07

ماده 17- دولت مکلف است طبق مقررات این قانون نسبت به حمایت قانونی و تأمین امنیت و جبران خسارت اشخاصی که تحت عنوان مخبر یا گزارش دهنده، اطلاعات خود را برای

پیشگیری، کشف یا اثبات جرم و همچنین شناسایی مرتکب، در اختیار مراجع ذی صلاح قرار می دهند و به این دلیل در معرض تهدید و اقدامات انتقام جویانه قرار می گیرند، اقدام نماید. اقدامات حمایتی عبارتند از:

الف - عدم افشاء اطلاعات مربوط به هویت و مشخصات خانوادگی و محل سکونت یا فعالیت اشخاص مذکور، مگر در مواردی که قاضی رسیدگی کننده به لحاظ ضرورت شرعی یا محاکمه عادلانه و تأمین حق دفاع متهم افشاء هویت آنان را لازم بداند. چگونگی عدم افشاء هویت اشخاص یاد شده و همچنین دسترسی اشخاص ذی نفع، در آیین نامه اجرائی این قانون مشخص می شود.

ب - فراهم آوردن موجبات انتقال افراد مذکور با درخواست آنان به محل مناسب دیگر در صورتی که در دستگاههای اجرائی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (2) این قانون شاغل باشند، دستگاه مربوط موظف به انجام این امر است و این انتقال نباید به هیچ وجه موجب تقلیل حقوق، مزایا، گروه شغلی و حقوق مکسبیه مستخدم گردد.

ج - جبران صدمات و خسارات جسمی یا مالی در مواردی که امکان جبران فوری آن از ناحیه واردکننده صدمه یا خسارت ممکن نباشد. در این صورت دولت جانشین زیان دیده محسوب می شود و می تواند خسارت پرداخت شده را مطالبه نماید.

د - هرگونه رفتار تبعیض آمیز از جمله اخراج، بازخرید کردن، بازنشسته نمودن پیش از موعد، تغییر وضعیت، جابه جایی، ارزشیابی غیرمنصفانه، لغو قرارداد، قطع یا کاهش حقوق و مزایای مخبر، گزارش دهنده و منبعی که اطلاعات صحیحی را به مقامات ذی صلاح قانونی منعکس می نمایند ممنوع است.

تبصره - اشخاص فوق در صورتی مشمول مقررات این قانون می شوند که اطلاعات آنها صحیح و اقدامات آنان مورد تأیید مراجع ذی صلاح باشد.

نحوه اقدامات حمایتی، نوع آن و میزان جبران خسارت آنان، طبق مقرراتی است که توسط وزارت اطلاعات و با همکاری وزارت دادگستری و معاونت های برنامه ریزی و نظارت راهبردی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور تهیه می شود و اقدامات قانونی لازم برای تصویب در مجلس شورای اسلامی به عمل می آید.